Usaldusisik

Info tahteavalduse koostajale

Usaldusisik on inimene, kelle sa ise valid ja usaldad enda varem väljendatud soove selgitama olukorras, kus sa ei ole enam otsusevõimeline ega saa ise oma tahet väljendada. Usaldusisik võib olla näiteks sinu lähedane, sõber või muu inimene, kes tunneb sind ja sinu soove hästi. Elulõpu tahteavalduse juurde saad määrata **ühe usaldusisiku**. Usaldusisik peab olema täisealine ja teovõimeline ning ta peab ise nõustuma usaldusisikuks olemisega.

Usaldusisiku peamine ülesanne on aidata kaasa sellele, et sinu elulõpu tahteavalduses väljendatud tahet järgitaks võimalikult täpselt. Vajaduse korral saab ta aidata tervishoiutöötajal mõista sinu varem väljendatud soove ja selgitada, mis oli sulle tahteavaldust tehes oluline. Sellest võib olla eriti abi siis, kui lähedaste ja tervishoiutöötajate arusaamad sinu tahtest erinevad.

Usaldusisik **ei tee sinu eest uusi raviotsuseid** ega otsusta, millist ravi sulle osutada või mitte osutada. Samuti ei saa ta sinu eest elulõpu tahteavaldust koostada ega muuta. Tema ülesanne on aidata vahendada ja kaitsta sinu enda varem väljendatud tahet.

Usaldusisikul on juurdepääs sinu elulõpu tahteavaldusele, kuid mitte sinu muudele terviseandmetele. Soovi korral võib ta aidata kaasa ka tahteavalduses kirja pandud muude elulõpu soovide täitmisele. See ei ole talle siiski kohustuslik.

Kuidas usaldusisiku määramine käib?

Usaldusisiku määramisel märgitakse tervise infosüsteemi tema:

- nimi;
- isikukood;
- kontaktandmed;
- andmed teovõime kohta.

Digitaalse elulõpu tahteavalduse puhul saad usaldusisiku määrata terviseportaalis. Usaldusisik saab anda nõusoleku usaldusisikuks olemiseks **alles pärast seda, kui oled oma elulõpu tahteavalduse allkirjastanud**.

Pärast tahteavalduse allkirjastamist saab usaldusisik tervise infosüsteemis kinnitada, kas ta nõustub usaldusisikuks olemisega. Tal on selleks **14 päeva**. Kui ta selle aja jooksul nõusolekut ei anna, loetakse, et ta on usaldusisikuks olemisest keeldunud. See ei mõjuta sinu elulõpu tahteavalduse kehtivust.

Paberkandjal elulõpu tahteavalduse puhul annad usaldusisiku andmed arstile. Arst kontrollib usaldusisiku teovõime andmeid tervise infosüsteemis patsiendi üldandmete teenuse kaudu.

Kui usaldusisik annab nõusoleku omakäelise allkirjaga, tuleb tal selleks tervishoiuteenuse osutaja juurde tulla. Ka paberkandjal saab usaldusisik oma nõusoleku anda **alles pärast seda, kui oled elulõpu tahteavalduse allkirjastanud**. Paberkandjal antava nõusoleku puhul 14-päevast tähtaega ei kohaldata.

Usaldusisiku määramine ei ole kohustuslik. Saad usaldusisiku igal ajal eemaldada ja määrata tema asemele uue. Elulõpu tahteavalduse juures saab korraga olla üks usaldusisik.

Ka usaldusisik ise võib usaldusisikuks olemisest igal ajal loobuda.

Info arstile

Usaldusisik on inimese enda määratud isik, kelle ülesanne on aidata olukorras, kus inimene ei ole enam otsusevõimeline ega saa ise oma tahet väljendada, mõista ja järgida inimese varem väljendatud tahet.

Elulõpu tahteavalduse juurde saab määrata **ühe usaldusisiku**. Usaldusisik peab olema täisealine ja teovõimeline ning ta peab ise nõustuma usaldusisikuks olemisega.

Usaldusisiku roll on aidata kaasa sellele, et inimese elulõpu tahteavalduses väljendatud tahet järgitaks võimalikult täpselt. Vajaduse korral saab tervishoiutöötaja pöörduda usaldusisiku poole, et täpsustada inimese varem väljendatud soove, nende tähendust või seda, mis oli inimese jaoks tahteavalduse koostamisel oluline. Usaldusisikust võib olla eriti abi olukorras, kus lähedaste ja tervishoiutöötajate arusaamad inimese tahtest erinevad.

Usaldusisik **ei tee inimese eest uusi raviotsuseid ega kujunda tema eest uut ravitahet**. Samuti ei saa ta inimese eest elulõpu tahteavaldust koostada ega muuta. Raviotsuse tegemisel tuleb lähtuda inimese enda kehtivast elulõpu tahteavaldusest ja konkreetsest kliinilisest olukorrast.

Usaldusisikul on juurdepääs selle inimese elulõpu tahteavaldusele, kelle usaldusisikuks ta on määratud, kuid mitte inimese muudele terviseandmetele. Ta võib aidata kaasa ka tahteavalduses märgitud raviga mitteseotud elulõpu soovide täitmisele, kuid see ei ole talle kohustuslik.

Usaldusisiku määramine ja nõusolek

Usaldusisiku määramisel märgitakse tervise infosüsteemi:

- nimi;
- isikukood;
- kontaktandmed;

- andmed teovõime kohta.

Usaldusisiku teovõime andmeid kontrollitakse tervise infosüsteemis patsiendi üldandmete teenuse kaudu.

Digitaalse elulõpu tahteavalduse puhul märgib inimene usaldusisiku andmed tervise infosüsteemi. Usaldusisik saab anda nõusoleku usaldusisikuks olemiseks alles pärast seda, kui inimene on elulõpu tahteavalduse allkirjastanud.

Pärast tahteavalduse allkirjastamist saab usaldusisik tervise infosüsteemis kinnitada, kas ta nõustub usaldusisikuks olemisega. Nõusoleku andmiseks on tal **14 päeva**. Kui usaldusisik selle aja jooksul nõusolekut ei anna, loetakse, et ta on usaldusisikuks olemisest keeldunud. See ei mõjuta inimese elulõpu tahteavalduse kehtivust.

Paberkandjal elulõpu tahteavalduse puhul annab inimene usaldusisiku andmed arstile. Arst sisestab tervise infosüsteemi usaldusisiku nime, isikukoodi, kontaktandmed ja andmed teovõime kohta ning kontrollib usaldusisiku teovõime andmeid patsiendi üldandmete teenuse kaudu.

Kui usaldusisik annab nõusoleku omakäelise allkirjaga, tuleb tal selleks tervishoiuteenuse osutaja juurde tulla. Usaldusisik annab oma nõusoleku alles pärast seda, kui inimene on elulõpu tahteavalduse allkirjastanud. Seejärel kinnitab usaldusisik nõusoleku omakäelise allkirjaga. Paberkandjal antava nõusoleku puhul **14-päevast tähtaega ei kohaldata**.

Inimene võib usaldusisiku igal ajal eemaldada ja määrata tema asemele uue. Elulõpu tahteavalduse juures saab korraga olla üks usaldusisik. Ka usaldusisik ise võib usaldusisikuks olemisest igal ajal loobuda.

Arstile oluline: usaldusisik aitab inimese varem väljendatud tahet mõista ja vahendada, kuid ei asenda inimese enda tahet ega otsusta tema eest.